

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

ประเด็นที่ ..... : เรื่อง.....ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบที่ 1

ระดับการรายงาน (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □)

- ระดับประเทศ
- ระดับเขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่ .....
- ระดับจังหวัด ชื่อจังหวัด.....ตราด.....

ประเด็นตรวจราชการ: .....

หัวข้อ/ ตัวชี้วัด: .....ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

1) เป้าหมาย และผลงาน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงานจังหวัดตราด
เด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน	ร้อยละ 59	ร้อยละ 56.97
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	ร้อยละ 11.5	ร้อยละ 13.53
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	ร้อยละ 9.5	ร้อยละ 6.52
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5.66
เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	ร้อยละ 55.9
เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	ร้อยละ 17.46
เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ เป้าหมาย	ร้อยละ 72	ร้อยละ 75.72

2) สรุปสถานการณ์

สถานการณ์ภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลภาวะโภชนาการ การรับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็กและสุขภาพช่องปาก โดยภาวะโภชนาการ พบว่า หลังจากการปรับกราฟการเจริญเติบโตในปี 2564 ข้อมูลเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ข้อมูลระดับเขตปรับลดลง เทอม 1 จากร้อยละ 65.36 ลดลงเป็นร้อยละ 57.24 และในปี 2566 ข้อมูลเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เป็นร้อยละ 57.3 ซึ่งข้อมูลในเทอม 1 และเทอม 2 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 6 พบว่า เกือบทุกจังหวัดมีแนวโน้มสูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสูงดีสมส่วนของเด็กวัยเรียน ได้แก่ ภาวะเริ่มอ้วน อ้วน ผอม และเตี้ย ข้อมูลการรับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็ก พบว่าข้อมูลระดับเขตลดลง จากร้อยละ 60.81 ในปี 64 เป็น ร้อยละ 34.2 ในปี 65 และปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และผ่านค่าเป้าหมาย ส่วนข้อมูลสุขภาพช่องปาก พบว่า การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากร้อยละ 42.81 ในปี 63 เป็น ร้อยละ 15.81 ในปี 65 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการในโรงเรียนได้เต็มที่ แต่ในปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และผ่านค่าเป้าหมาย เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ มีแนวโน้มคงที่ และผ่านค่าเป้าหมายทุกปี โดยข้อมูลผลงานของจังหวัดตราด มีสถานการณ์ภาวะสุขภาพ ดังนี้

ผลงานปีงบประมาณ 2567 จังหวัดตราด มีเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 56.97 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานต่ำกว่าค่าของเขตแต่สูงกว่าค่าของประเทศ มีแนวโน้มสูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น สูงดีสมส่วนผ่านค่าเป้าหมาย เพียงหนึ่งอำเภอ คืออำเภอคลองใหญ่ ร้อยละ 63.23 ต่ำสุดที่อำเภอแหลมงอบ ร้อยละ 53.22

ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กชาย ผ่านค่าเป้าหมาย 150.3 ซม. สูงสุดที่อำเภอเกาะกูด ร้อยละ 153.87 ซม. ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กหญิง ผ่านค่าเป้าหมาย 151.43 ซม. สูงสุดที่อำเภอเกาะกูด 154.94 ซม.

เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม ร้อยละ 5.66 ไม่ผ่านค่าเป้าหมายและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เด็กภาวะผอมมากกว่าระดับเขต และประเทศ พบภาวะผอมสูงสุดที่อำเภอบ่อไร่ ร้อยละ 6.02 ต่ำที่สุดที่อำเภอแหลมงอบ ร้อยละ 5.03 ซึ่งยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย

ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ร้อยละ 13.53 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน มากกว่าค่าของเขต และประเทศ แต่มีแนวโน้มเด็กอ้วนลดลง มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนมากที่สุด ที่อำเภอแหลมงอบ ร้อยละ 15.64 ต่ำสุดที่อำเภอคลองใหญ่ ร้อยละ 11.51 ซึ่งยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย

ภาวะเตี้ย ร้อยละ 6.52 ผ่านค่าเป้าหมายและมีแนวโน้มมีภาวะเตี้ยลดลง มีภาวะเตี้ยน้อยกว่าค่าของเขต และประเทศ สูงสุดที่อำเภอเกาะช้าง ร้อยละ 10.17 เป็นเพียงอำเภอเดียวที่ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ต่ำสุดที่อำเภอคลองใหญ่ ร้อยละ 4.2

เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็ก ร้อยละ 72.27 ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานดีกว่าระดับเขตและประเทศ มีแนวโน้มเด็กรับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็กเพิ่มมากขึ้น สูงสุดที่อำเภอบ่อไร่ ร้อยละ 75.31 และไม่ผ่านค่าเป้าหมายเพียง 2 อำเภอ คือ อำเภอเมือง และอำเภอเกาะช้าง ร้อยละ 14 และ 35.22 ตามลำดับ

เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 17.46 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานมากกว่าค่าของเขตและประเทศ และมีแนวโน้มเด็กได้รับการตรวจน้อยลง ผ่านค่าเป้าหมาย 1 อำเภอ คือ อำเภอแหลมงอบ ร้อยละ 32.66

เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ ร้อยละ 75.72 ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานมากกว่าค่าของเขตและประเทศ และมีแนวโน้มเด็กปราศจากฟันผุเพิ่มขึ้น ปราศจากฟันผุสูงสุดที่อำเภอเขาสมิง ร้อยละ 98.67 ต่ำสุดที่อำเภอเกาะกูด ร้อยละ 20

ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2567 (ข้อมูล HDC ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2567)

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ เป้าหมาย	รายการ ข้อมูล	เมืองตราด	คลองใหญ่	เขาสมิง	บ่อไร่	แหลมงอบ	เกาะกูด	เกาะช้าง	ภาพรวม จังหวัด
1	เด็ก 6-14 ปี สูง ดีสมส่วน	ร้อยละ 59	เป้าหมาย	8,253	1,928	3,503	3,155	1,490	296	1,219	19,844
			ผลงาน	4,773	1,219	1,943	1,750	793	170	658	11,306
			ร้อยละ	57.83	63.23	55.47	55.47	53.22	57.43	53.98	56.97
2	ส่วนสูงเฉลี่ยอายุ 12 ปี (ชาย)	149 ซม.	วัดสวนสูง	427	126	234	206	105	15	80	1,193
			ผลรวมสูง	64,605	19,070	34,937	30,665	15,880	2,308	11,845	179,310
			สูงเฉลี่ย	151.30	151.35	149.30	148.86	151.24	153.87	148.06	150.30
3	ส่วนสูงเฉลี่ยอายุ 12 (หญิง) *	150 ซม.	วัดสวนสูง	456	141	191	189	76	17	77	1,147
			ผลรวมสูง	69,239	21,588	28,721	28,703	11,397	2,634	11,404	173,686
			สูงเฉลี่ย	151.84	153.11	150.37	151.87	149.96	154.94	148.10	151.43
4	เด็ก 6-14 ปี มี ภาวะพอม	<ร้อยละ 5	เป้าหมาย	8,253	1,928	3,503	3,155	1,490	296	1,219	19,844
			พอม	462	110	202	190	75	17	68	1,124
			ร้อยละ	5.6	5.71	5.77	6.02	5.03	5.74	5.58	5.66
5	เด็ก 6-14 ปี มี ภาวะเริ่มอ้วน และอ้วน	<ร้อยละ 11.5	เป้าหมาย	8,253	1,928	3,503	3,155	1,490	296	1,219	19,844
			อ้วน	1,158	222	467	408	233	43	154	2,685
			ร้อยละ	14.03	11.51	13.33	12.93	15.64	14.53	12.63	13.53
6	เด็ก 6-14 ปี มี ภาวะเตี้ย	<ร้อยละ 9.5	เป้าหมาย	8,253	1,928	3,503	3,155	1,490	296	1,219	19,844
			ภาวะเตี้ย	444	81	247	264	113	20	124	1,293
			ร้อยละ	5.38	4.2	7.05	8.37	7.58	6.76	10.17	6.52
7	เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับยาเม็ด เสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	เป้าหมาย	6,822	1,596	3,013	2,673	1,221	234	1,025	16,584
			ได้รับยา	5,411	1,197	2,163	2,013	685	155	361	11,985
			ร้อยละ	79.32	75	71.79	75.31	56.1	66.24	35.22	72.27

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ เป้าหมาย	รายการ ข้อมูล	เมืองตราด	คลองใหญ่	เขาสมิง	บ่อไร่	แหลมงอบ	เกาะกูด	เกาะช้าง	ภาพรวม จังหวัด
8	เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจ สุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	เป้าหมาย	834	259	430	336	199	29	106	2,193
			ได้ตรวจ	98	45	75	65	65	5	30	383
			ร้อยละ	11.75	17.37	17.44	19.35	32.66	17.24	28.3	17.46
9	เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ	ร้อยละ 72	เป้าหมาย	834	259	430	336	199	29	106	2,193
			ปราศจาก	66	27	74	62	39	1	21	290
			ร้อยละ	67.35	60	98.67	95.38	60	20	70	75.72

3) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

1. ภาวะโภชนาการ สูงดีสมส่วน เริ่มอ้วนและอ้วน และผอม ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย
2. การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กยังไม่ครอบคลุม
3. การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากยังไม่ครอบคลุม

4) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

1. คัดกรอง Obesity sign เด็กอ้วนกลุ่มเสี่ยง และส่งต่อเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข
2. เยี่ยมเสริมพลังและติดตามการจัดอาหารกลางวันโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานอาหารกลางวัน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารอย่างมีคุณภาพและปริมาณที่ควรได้รับ ช่วยแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนให้มีกิจกรรมออกกำลังกาย เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ ลดอ้วน เพิ่มสูง เช่น กระโดดเชือก (Jump rope) เป็นต้น
4. เพิ่มความครอบคลุมการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและบริการสุขภาพช่องปากในโรงเรียน
5. สื่อสารประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและแก้ไขปัญหাসุภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างครบถ้วน

5) ปัจจัยความสำเร็จ

จังหวัดตราดดำเนินงานคัดกรอง ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาสุภาพเด็กวัยเรียน ผ่านคณะกรรมการวัยเรียนระดับจังหวัด โดยมีการชี้แจงนโยบาย งานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน และงานอนามัยโรงเรียน ให้ทีมในจังหวัดรับทราบ และมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ดังนี้

1. มีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน ปี67 ตัวชี้วัด เป้าหมายการดำเนินงาน 22 พ.ย. 66
2. จัดทำแนวทางการดำเนินงานวัยเรียน ระดับจังหวัดเป็นแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่ เช่น แนวทางการเฝ้าระวังและส่งเสริมภาวะโภชนาการ เด็กอายุ 6-14ปี แนวทางการส่งต่อและแก้ปัญหาเด็กอ้วน แนวทางการคัดกรองภาวะโลหิตจางและการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก แนวทางการคัดกรองสายตาและแก้ไขปัญหามองตา และแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ GSHPS
3. ประชุมแนวทางการส่งต่อ แก้ไขปัญหาเด็กอ้วนเชื่อมโยงกับคลินิก DPAC และแลกเปลี่ยนการแก้ไขปัญหาลูกที่มีภาวะอ้วน 16 ม.ค. 67
4. กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแนวทางการพัฒนาคลินิก DPAC 8 ก.พ. 67
5. ลงพื้นที่ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล GSHPS โรงเรียนวัดห้วยน้ำขาว ร่วมกับคณะกรรมการประเมินฯ จาก สสจ สพป ศธ สสอ ในพื้นที่

6) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ

1. การบันทึกข้อมูลบริการสุขภาพวัยเรียน เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและบริการสุขภาพช่องปาก เข้าสู่ระบบ เพื่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน

2. การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากลเพื่อเข้าร่วมกระบวนการประเมินรับรองผ่านระบบออนไลน์ และคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลงานเด่นเข้ารับรางวัลเป็นตัวแทนระดับเขต ด้านโครงการสุขภาพนักเรียน, โภชนาการ, กิจกรรมทางกาย และทันตสุขภาพ

ผู้รายงาน: นางวริสา คุณากรธำรง

ตำแหน่ง: นักโภชนาการชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 23 กุมภาพันธ์ 2567

E mail: wuunja@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน: นางศิริพร จริยาจิรวัฒนา

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 23 กุมภาพันธ์ 2567

E-mail: ptana07@gmail.com